

**Lasten ja nuorten
hyvinvointisuunnitelma
Posion kunta
2019-2021**

Sisällys

1	Tausta.....	3
2	Posiolaisten lasten ja nuorten hyvinvointi.....	4
3	Lasten, nuorten ja lapsiperheiden palvelut Posiolla.....	6
	3.1 Toimivat peruspalvelut	6
	3.2 Ennalta ehkäisevä terveydenhuolto sekä ehkäisevä suun terveydenhuolto	9
	3.3 Oppilas- ja opiskelijahuolto.....	9
	3.4 Tuen tarpeessa olevien lasten ja nuorten palvelut.....	11
	3.5 Lapsiperheiden sosiaalipalvelut ja lastensuojelu.....	11
4	Lasten ja nuorten oikeus osallistua ja vaikuttaa	14
5	Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tavoitteet 2019-2021	16
6	Hyvinvointisuunnitelman toteutus, seuranta ja arviointi.....	18
	LIITE 1. Lasten ja nuorten työpajojen kooste.....	19

1 Tausta

Vuoden 2008 alusta voimaan tulleen lastensuojelulain (417/2007) mukaan kunnan tai useamman kunnan on yhdessä laadittava suunnitelma lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi sekä lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Suunnitelma on otettava huomioon kuntalain (410/2015) 110 §:n mukaista talousarviota ja suunnitelmaa laadittaessa. Uusi lastensuojelulaki edellyttää laaja-alaista ja suunnitelmallista lasten ja perheiden ongelmia ehkäisevää toimintaa lastensuojelun ohella kunnan kaikilla sektoreilla. Kunnan hallinnonalat ylittävän ehkäisevän työn tavoitteena on havaita lasten ja perheiden ongelmat jo peruspalveluissa ja varhaisella tuella ehkäistä lapsi- ja perhekohtaisen lastensuojelun tarvetta.

Lasten hyvästä kehityksestä riippuu koko yhteiskunnan tulevaisuus. Lastensuojelu perustuu lapsen kansainvälisesti tunnustettuihin oikeuksiin, joita ovat muun muassa etusija erityiseen suojeluun, oikeus turvalliseen ja virikkeitä antavaan kasvuympäristöön sekä tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen. Lasten suojelun tavoitteena on turvata nämä oikeudet kaikille lapsille 1) edistämällä lasten hyvinvointia, 2) kehittämällä palveluja kasvatuksen tukemiseksi ja 3) toteuttamalla lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua.

Posion kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2019-2021 kattaa laajasti eri toimialojen toiminnan ja palvelut, jotka liittyvät lasten ja nuorten kasvuoloihin ja heidän hyvinvointiinsa. Lapin nuorisopolitiikan kehittämisohjelma 2015 on ollut pohjana tehdyille työlle. Suunnitelma on valmistunut eri toimialojen ja toimijoiden yhteistyöprosessina ja siinä on huomioitu Posion kunnan strategiatyö sekä meneillään olevat lapsia ja nuoria koskevat hankkeet ja yhteistyössä kehitetyt, hyviksi havaitut toimintatavat. Valmistelussa on hyödynnetty laajan hyvinvointikertomuksen yhteydessä kerättyä lasten ja nuorten kokemustietoa heidän hyvinvoinnistaan Posiolla. Lisäksi lasten ja nuorten hyvinvoinnin tavoitteita ja toimenpiteitä on työstetty suunnitelman valmisteluvaiheessa kuntalais-/järjestöilloissa, valtuuston hyvinvointityöpajassa sekä esimiesten kehittämispäivässä.

Vuosittain päivitettävässä Posion kunnan sähköisessä hyvinvointikertomuksessa määritellään tämän suunnitelman seurantaan tukevat indikaattorit. Suunnitelmalla varmistetaan, että Posion kunnan lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvä toiminta on tavoitteellista, suunnitelmallista ja pitkäjänteistä, ja että se perustuu yhteistoimintaan ja kumppanuuteen. Parhaimmillaan suunnitelma tukee käytännön asiakastyötä niin, että jokaisen lapsen palveluprosessia voidaan toteuttaa lapsen näkökulmasta. Vuosien 2019-2021 lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman lähtökohtana on seuraava visio: *Lasten ja nuorten hyvinvointi pohjautuu vahvaan itsetuntoon ja tulevaisuuden uskoon viihtyisässä ja turvallisessa kotikunnassa, joka tarjoaa asukkaalleen hyvät palvelut. Palvelut tuotetaan osittain itse ja osittain yhteistyössä toiminta-alueen (Posion kunta, Koillismaa ja Lappi) muiden toimijoiden kanssa.*

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2019-2021 sisältää lasten ja nuorten hyvinvoinnin tilan arvioinnin, palvelujen kuvauksen, osallisuuden ja vaikuttamisen toteutumisen sekä tavoitteet ja toimenpiteet lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukemiseksi ja kehittämiseksi. Lisäksi suunnitelmassa kerrotaan lasten ja nuorten hyvinvointityön tavoitteiden seurannasta ja arvioinnista. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma kytkeytyy kunnan laajaan hyvinvointikertomukseen sekä kunnan strategiatyöhön.

2 Posiolaisten lasten ja nuorten hyvinvointi

Lasten määrä on vähenemässä Posiolla. Toisaalta muualta muuttaa lapsiperheitä kuntaan. Se taas vaikuttaa siihen, että päivähoidossa lasten määrä vaihtelee. Varhaiskasvatus tavoittaa 76.8% kunnan alle kouluikäisistä lapsista (lokakuu 2019, sisältää esiopetuksessa mukana olevat). Päivähoidossa olleiden 3-5 -vuotiaiden osuus vastaavanikäisestä väestöstä oli vuonna 2018 Posiolla 72.2 %. Osuus on kasvanut vuodesta 2017 yli 29 prosenttiyksikköä. Posion osuus on verrokkikuntiin nähden keskitasoa, koko maan keskiarvon ollessa 70.5 %.

Posiolla on paljon harrastustoimintaa lapsille ja nuorille, mutta pitkät välimatkat ovat sivukylillä asuville haaste. Kuljetustoimintaa kehittämällä on pyritty mahdollistamaan kaikkien harrastaminen ja esimerkiksi erilaisia kerhoja järjestetään myös koulupäivien yhteyteen. Posiolaisilla nuorilla on Kouluterveyskyselyn (2017) mukaan hyvin ystäviä, joiden kanssa he voivat puhua luottamuksellisista asioista. Posiolla asuu kuitenkin myös entistä enemmän nuoria, joilla ei ole yhtään ystävää. Nuorten määrä on naapurikuntiin verrattuna korkeat.

Kouluterveyskyselyn mukaan ylipainoisia 8. ja 9. luokkalaisia oli vuonna 2017 20% vastaavanikäisistä. Ylipainoisten määrä on kasvanut edellisestä kyselystä merkittävästi. Hyvin vähän liikkuvien 8. ja 9. määrä on sen sijaan laskussa, eli posiolaiset nuoret liikkuvat kyselyn mukaan enemmän (tilanne 2017). Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa olleiden 8. ja 9. luokkalaisten osuus on laskenut vuodesta 2010 vuoteen 2017 merkittävästi. Kodin ulkopuolelle sijoitettujen 0-17 -vuotiaiden osuus, lastensuojelun tehostetussa perhetyössä olleiden perheiden osuus sekä lastensuojelun avoimuusolosuhteiden tukitoimien piirissä olleiden 0-17 vuotiaiden osuudet ovat laskussa.

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia käsiteltiin kuntaisillassa kesäkuussa 2019, jossa oli mukana kuntalaisten lisäksi yhdistysten edustajia, viranhaltijoita ja luottamushenkilöitä. Hyvinvoinnin vahvuuksiksi tunnistettiin mm. turvallinen elinympäristö, harrastusmahdollisuudet, aktiiviset nuoret, nuorisotila, kirjasto, elokuva- ja teatteritoiminta, kansalaisopisto sekä toimivat peruspalvelut. Huolenaiheiksi lasten, nuorten ja lapsiperheiden osalta tunnistettiin mm. ammatillisen koulutuksen puute, erityislasten ja heidän perheidensä tuki, lasten ja nuorten määrän vaikutukset harrastustoimintaan, älylaitteiden käyttö ja liikunnan määrän väheneminen, vanhempien läsnäolon puute sekä työttömyyden periytyminen.

Lapsille ja nuorille järjestettiin syyskuussa 2019 koululla työpajat, joihin osallistuivat kaikki luokkatasot, eli 1-9 luokkalaiset sekä luokiolaiset. Yhteensä päivän aikana työpajoissa kävin noin 150 osallistujaa. Lapset ja nuoret keskustelivat ja ideoivat työpajoissa aktiivisesti. Esille nousi hyvin laajasti erilaisia hyvinvointiin liittyviä asioita. Posio sai kiitosta lapsilta muun muassa puhtaasta luonnosta, turvallisuudesta ja hyvästä koulusta. Palvelut ja harrastusmahdollisuudet jakoivat lasten ja nuorten mielipiteitä, osan mielestä niitä oli riittävästi ja osan mielestä ei. Päivän aikana tuli esille useita toteuttamiskelpoisia ideoita lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi, joista esimerkkinä scootti/skeittiparkki, erilaiset kerhot, moposuorat, ulkojääät, rauhallisemmat tilat lukiolaisille sekä kouluruokaan liittyvät parannusehdotukset. Lasten ja nuorten päivässä esille tulleita asioita lähdettiin viemään eteenpäin syksyllä 2019 (päivien koonti liite 1.)

Posiolla toimii nuorisolain (21.12.2016/1285) mukainen kunnanhallituksen nimeämä paikallisten viranomaisten muodostama monialainen yhteistyöverkosto, lasten- ja nuorten monialainen

yhteistyö- ja palveluverkosto, paikallisten viranomaisten monialaisen yhteistyön yleistä suunnittelua ja toimeenpanon kehittämistä varten. Työryhmä toimii myös lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman paikallisena työryhmänä (LAPE-työryhmä).

Valtakunnallisen lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman (LAPE) tavoitteina ovat nykyistä lapsi- ja perhelähtöisemmät, vaikuttavammat, kustannustehokkaammat ja paremmin yhteen sovitettut palvelut sekä toimintakulttuurin uudistaminen. LAPE-muutosohjelmassa etusijalla ovat lapsen etu ja vanhemmuuden tuki. Ohjelman mukaisesti peruspalveluja vahvistetaan ja siirretään painopistettä ehkäiseviin palveluihin ja varhaiseen tukeen, näin myös Posiolla. Myös koulua ja varhaiskasvatusta kehitetään tukemaan lapsen hyvinvointia.

Posiolla on kehitetty palveluneuvontaa, jolla helpotetaan kuntalaisten asiointia ja palveluihin ohjautumista. Palveluneuvontaa tuottavat yhteistyössä Posion kunnan viranhaltijat, Coronarian ja Nuorten ystävien sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijät. Palveluneuvojaan on kuntalaisen mahdollista ottaa yhteyttä puhelimitse sekä Virtu-palvelun sähköisen huolilomakkeen kautta.

Lisätietoa posiolaisten lasten ja nuorten hyvinvoinnista löytyy:

<http://www.posio.fi/tietoa-posiosta/posion-kunnan-hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-suunnitelmat>

- *laaja hyvinvointikertomus
- *ehkäisevän päihdetyön ohjelman (kevät 2020 valmistuu)
- *liikenneturvallisuusohjelman
- *Posion kunnan toimintamalli lähisuhde- ja perheväkivalta tilanteissa (v 2020)

3 Lasten, nuorten ja lapsiperheiden palvelut Posiolla

3.1 Toimivat peruspalvelut

Toimivilla perustason palveluilla on keskeinen rooli posiolaisten lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin vahvistamisessa. Palveluja tuottavat kunnan lisäksi kolmannen sektorin toimijat ja yritykset. Sosiaali- ja terveystyö on Posiolla ulkoistettu Coronarille, jonka kanssa tehdään suunnitelmallista yhteistyötä eri-ikäisten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin edistämiseen ja ongelmien ennalta ehkäisyyn on kiinnitetty viime vuosien aikana maassamme laajasti huomiota. Myös tähän liittyvään monialaiseen kehittämistyöhön on ohjattu entistä enemmän resursseja. Posio on aktiivisesti mukana tässä kehittämistyössä ja muun muassa maakunnallisesti koordinoitussa Lape-työskentelyssä. Paikallisen Lape -työryhmän johdolla kehitetään perhekeskustoimintamallia.

Perhekeskustoimintamalli on lähipalvelujen kokonaisuus, joka sisältää lapsille, nuorille ja perheille suunnatun hyvinvointia ja terveyttä sekä kasvua ja kehitystä edistävät sekä varhaisen tuen ja hoidon palvelut. Toimintamallin tarkoitus on verkostoida nykyiset hajanaiset lasten ja perheiden palvelut ja sovittaa ne yhteen lapsi- ja perhelähtöisesti siten, että jokainen lapsi ja perhe saa tarvitsemansa tuen ja avun. Tavoitteena on, että Posiolla lasten ja perheiden parissa työskentelevillä toimijoilla on yhteneväiset toimintaperiaatteet ja toimintamalli, ja yhteistyötä tehdään tiiviisti lasten ja perheiden hyväksi varhaisessa vaiheessa moniammatillista verkostoa hyödyntäen. Toimintamallilla varmistetaan sivistys- ja sote palveluiden saumaton yhteistyö. Tavoitteena on luoda sähköinen perhekeskus Posion kunnan www- sivuille, josta on helposti löydettävissä lasten- ja perheiden palvelut, yhteystiedot eri toimijoille, sähköiset yhteydenottokanavat ja –lomakkeet.

VARHAISKASVATUS JA KOULU

Varhaiskasvatus tavoittaa Posiolla 76.8% kunnan alle kouluikäisistä lapsista (lokakuu 2019, sisältää esiopetuksessa mukana olevat). Varhaiskasvatusta tarjotaan 54-paikkaisessa päiväkodissa, jossa on kolme lapsiryhmää. Päiväkodissa järjestetään tarpeen mukaan myös ympärivuorokautista vuorohoitoa. Esiopetus järjestetään Posion peruskoululla lukuun ottamatta pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevia lapsia, joiden ensimmäinen esiopetusvuosi järjestetään Posion päiväkodilla. Maksutonta esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta järjestetään Posion peruskoululla esikoululaisten aamu- ja iltapäivätoimintana.

Posiolla toimii yksi yhtenäinen peruskoulu, jossa opiskelevat luokat 0-9. Samassa kiinteistössä toimii Posion lukio. Peruskoulussa on yleisopetuksen ryhmien lisäksi alakoulun ja yläkoulun pienryhmät sekä JOPO -luokka eli joustavan perusopetuksen ryhmä, jossa opetusta voidaan antaa 7.-9. vuosiluokkien oppilaille joustavasti erilaisia toiminnallisia menetelmiä ja työpaikkaopiskelua hyödyntäen. JOPO -luokka on vakiinnutettu koulun toimintaan liittyväksi. Posion lukio on keramiikka- ja liikuntapainotteinen. Lukuvuoden 2019-2020 alusta alkaen lukiossa on opiskellut myös venäläisiä nuoria.

KANSALAIPOISTO

Posion kansalaisopisto järjestää lapsille ja nuorille suunnattuja kursseja ympäri vuoden. Kansalaisopiston tarjoamat kurssit ovat pääsääntöisesti liikuntapainotteisia, mutta tarjonnasta löytyy myös musiikinopetusta sekä näyttämötaidetta. Koillisopistojen yhteistyönä nuorille on

järjestetty verkkokursseja (mm. 3D-pelikrafiikka). Kurssien suunnittelussa on huomioitu lasten ja nuorten omat toiveet. Kansalaisopisto on mukana myös lapsiperheille suunnatuissa tapahtumissa yhdessä sisäisten ja ulkoisten sidosryhmien kanssa.

KIRJASTO JA KULTTUURITOIMI

Posion kirjasto tekee tiivistä yhteistyötä päiväkodin ja koulun kanssa. Alle kouluikäisille on tarjolla satutunteja ja monenlaisia tapahtumia. Lapsiperheet otetaan huomioon aineistohankinnassa ja tilojen kalustamisessa. Päiväkotiryhmät käyttävät kirjastoa aktiivisesti. Kirjastokäynnit ja kirjastonkäytönopetus eri luokka-asteille ovat mukana koulun opetussuunnitelmassa. Kirjaston tiloissa on mahdollisuus viettää vapaa-aikaa, opiskella sekä käyttää tietokonetta ja tulostinta. Koululaisia ja erityisesti kuljetusoppilaita palvelee pieni koulukirjasto, jossa on lähinnä kirja-aineistoa eri ikäisille, oheislukemistoja ja lukiolaisten kurssikirjasto.

Posion kunnan kulttuuritoimi järjestää tapahtumia kaikenikäisille sekä vuosittain useita musiikki- ja teatteriesityksiä lapsille ja nuorille. Syksyllä 2019 käynnistyy Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama Itä-Lapin lastenkulttuurihanke, jonka tavoitteena on edistää päiväkotij- ja kouluikäisten mahdollisuuksia harrastaa erilaisia taidemuotoja ammattilaisten ohjaamissa kerhoissa.

NUORISOPALVELUT

Kunnan nuorisotoimen tavoitteena on järjestää kaikille lapsille mahdollisuus harrastukseen koulupäivän ohella. Nuorisotoimi järjestää ja tekee yhteistyötä järjestöjen kanssa kerhotoiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa. Nuorisotoimi tekee yhteistyötä kulttuuritoimen ja kirjaston sekä koulun kanssa tapahtumien suunnittelussa ja nuorten kuulemisessa. Nuorisotoimen tehtävänä on organisoida nuorisovaltuuston toimintaa.

Posion kunnan nuorisotila Apaja on nuorten oma paikka. Matalan kynnyksen tila, jossa voi viettää aikaa ystävien kanssa pelaillen, jutellen ja musiikkia kuunnellen. Se on hyvä paikka myös odottaa harrastusten alkua vaikka läksyjä tehden. Tutut ohjaajat tuovat turvallisuutta, tilatoiminnan joustavuus mahdollistaa sen että nuorten toiveisiin ja ideoihin voidaan reagoida nopeasti. Nuoria kannustetaan kehittämään omia projekteja ja Nuorisotila Apajalla on edustaja nuorisovaltustossa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖPALVELUT

Toimintaympäristöpalvelut huolehtivat kunnan infrastruktuurista kuten kunnan omistamista 26 kiinteistöstä esim. lasten päiväkodin ja koulukeskuksen kiinteistöistä, kunnan asemakaavakaduista ja sekä puistoista ja muista yleisistä alueista. Toimintaympäristöpalvelut hoitavat mm. latuja, veneilyreittejä ja ulkoilureittejä sekä esimerkiksi päiväkodin ja koulukeskuksen leikkitelineiden kunnossapidon. Tarvetta olisi tulevaisuudessa koulukeskuksen -Kotivaaran hiihtomaan-hiihtoalueen paremmalle hyödyntämiselle aluetta kehittämällä, lasten ja nuorten skeittiparkille tai liikuntapuistolle sekä Posion kunnan retkeilyreittien opastuksen uusimiselle.

POLIISI

Poliisin toimintaympäristössä on tapahtunut suuria muutoksia viimeisten vuosien aikana. Ennen Posiolla oli oma Posion nimismiespiiri ja poliisin saatavuus ja tavoitettavuus ympäri vuorokauden. Vuosina 1997 - 2008 Posio muodosti yhdessä Ranuan kanssa Ranuan-Posion kihlakunnan, jolloin poliisi oli pääsääntöisesti virka-aikana tavoitettavissa molemmissa kunnissa ja ilta- ja yöaikaan yksi poliisipartio alueella hälytystehtäviin. Valvontaa ja ennalta estävää toimintaa oli nykytilanteeseen nähden selvästi enemmän. Vuodesta 2009 lähtien Posio on kuulunut Lapin poliisilaitokseen ja

poliisin tavoitettavuus ja etenkin poliisin näkyminen ja ennalta estävä toiminta ja valvonta Posiolla on vähentynyt huomattavasti. Onneksi kuitenkin poliisiasemien ja poliisien keskittämistä isompiin keskuksiin on nyt luovuttu.

Lasten ja nuorten määrän pienentyessä myös poliisin tietoon tulleiden 15–17 -vuotiaiden tekemien rikosten määrä on ollut selvässä laskusuunnassa. Tilastoissa näkyvät yksittäiset rikokset ja tapahtumat, joissa on ollut osallisina useita alle 15-vuotiaita ja 15 - 17 vuotiaita. Myös alle 15-vuotiaiden tekemät rikokset sekä erilainen ongelmakäyttäytyminen sekä koulussa että koulun ulkopuolella on näkynyt ajoittain myös poliisin työssä.

Lisääntynyt sosiaalisen median ja internetin käyttö näkyy myös lasten ja nuorten tekemissä ja lapsiin kohdistuneissa rikoksissa. Lasten tekemien ja lapsiin kohdistuneiden rikosten tutkinnassa on poliisin työssä lisää haasteita mm. kuulustelujen videoinnissa sosiaalityöntekijän ja edunvalvojan mukaan saannissa muutenkin vähäisistä resursseista. Poliisi tekee myös jatkuvasti ennalta estävää yhteistyötä koulun, sosiaalitoimen ja etsivän nuorisotyön kanssa.

POSION SEURAKUNTA

Posion seurakunta tarjoaa lapsille, nuorille ja perheille monenlaista hyvinvointia tukevaa toimintaa. Päiväkerhoja on 3-6 -vuotiaille lapsille. Perhekerhoja järjestetään viikoittain. Kouluikäisille lapsille on kerhoja ja koulujen loma-aikoina myös retkiä ja leirejä. Rippikoulut järjestetään vuosittain ja rippikoulun jälkeiseen nuorisotyöhön kuuluvat retket ja isoskoulutus. Seurakunta tarjoaa myös tukea ja apua perheille, joilla on taloudellisia vaikeuksia tai jotka tarvitsevat keskustelua. Tietoa seurakunnan toiminnasta ja työntekijöiden yhteystiedot löytyvät www.posionseurakunta.fi -sivuilta.

JÄRJESTÖT

Posiolla toimii runsas määrä järjestöjä, jotka monipuolisella toiminnallaan edistävät lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia. Järjestöjen määrä oli syksyllä 2019 yhteensä 125. On kuitenkin huomattava, että vain osa järjestöistä toimii aktiivisesti. Järjestöihin lukeutuu muun muassa sosiaali- ja terveysalan järjestöjä, urheiluseuroja, metsästysseuroja, kyläyhdistyksiä ja kulttuurijärjestöjä. Järjestöjen toiminta on tyypillisesti niin sanottua matalan kynnyksen toimintaa eli osallistuminen on kohtuuhintaista, kaikille avointa ja helposti saavutettavaa. Järjestöt järjestävät muun muassa erilaisia kerhoja, tapahtumia sekä antavat ohjausta ja neuvontaa niiden erityisalaansa liittyvissä kysymyksissä.

Posion kunta avustaa järjestöjen toimintaa ja järjestöavustuskriteereitä ollaan uudistamassa vuosina 2020-2021. Kriteerien uudistamista suunnitellaan yhdessä järjestöjen kanssa ja tavoitteena on kytkeä avustettava toiminta entistä vahvemmin kunnan suunnitelmalliseen hyvinvoinnin edistämistyöhön.

3.2 Ennalta ehkäisevä terveydenhuolto sekä ehkäisevä suun terveydenhuolto

Äitiys- ja lastenneuvola palvelut ovat kaikille kuuluvia maksuttomia palveluita. Neuvolapalveluiden tärkeimpänä tehtävänä on tukea ja ohjata tulevia vanhempia sekä lapsiperheitä. Huomata poikkeavuudet ja osata ohjata eteenpäin tarvittaessa. Neuvola tekee paljon yhteistyötä eri toimijoiden kanssa.

Suuhygienisti käy terveyden edistämiskäynnillä päiväkodilla. Käyntien pääaiheina ovat terveelliset ravintotottumukset, hampaiden harjaamisen merkitys sekä ksylitolin käyttö. Päiväkodilla lapset saavat ksylitolipastillin syönnin jälkeen. Suuhygienisti pitää vuosittain terveysneuvonnan tunnin esikoululaisille ja koululaisille Posion peruskoulun ja lukion opiskeluhuollon vuosikellon mukaisesti. Terveysneuvonnan tunnin aihepiiri ja toteutustapa suunnitellaan luokka-asteittain. Alle kouluikäisten ja koululaisten suun terveystarkastuskäynneillä keskustellaan mm. hampaiden harjauksesta. Tarvittaessa lapset käyvät tiheämmin suuhygienistin vastaanotolla ennaltaehkäisevässä suun terveydenhuollossa. Hammashoitolasta annetaan alle kouluikäisille ja koululaisille hammasharja ja ksylitolituotteita kotiin vietäväksi.

3.3 Oppilas- ja opiskelijahuolto

Posion peruskoululla ja lukiolla on yhteinen opiskeluhuollon ja hyvinvoinnin vuosikello, jota käytetään oppilas- ja opiskelijahuoltotyön pohjana. Keskeinen toimija oppilashuoltotyössä on säännöllisesti, noin kerran kuukaudessa, kokoontuva moniammatillinen opiskelijahuoltotyöryhmä, johon kuuluvat rehtori, apulaisrehtori, opinto-ohjaaja, erityisopettajat, koulunkäynninohjaaja, kuraattori, terveydenhoitaja, psykologi, oppilas- ja opiskelijakuntien edustajat sekä huoltajien edustaja.

Kuvio 1. Posion peruskoulun ja lukion opiskeluhuollon ja hyvinvoinnin vuosikello 2019-2020

KOULULAISEN HYVINVOINTI JA TERVEYS

Perusopetuksen oppilaille voidaan antaa yleistä, tehostettua tai erityistä tukea tuen kolmiportaisen mallin mukaisesti. (OPS 4. ja 5. kappale). Erityistä tukea voidaan antaa joko osa- tai kokoaikaisena. Erityiseen tukeen oikeutettuja oppilaita opiskelee posiollla yleisopetuksen ryhmissä sekä erityisluokissa. Osa-aikaista erityistä tukea annetaan oppilaille, joilla on lieviä oppimis- tai muita vaikeuksia. Näitä voivat olla mm. lukemisen, kirjoittamisen ja matematiikan vaikeudet, tarkkaavaisuushäiriö, yli/alivilkkaus ja sosiaalinen sopeutumattomuus. Kokoaikaisesti erityistä tukea saavilla oppilailla on yleensä suuret oppimisvaikeudet, jolloin he opiskelevat yksilöllistettyä opetussuunnitelmaa HOJKS:n mukaan. Yleisopetuksen ryhmään heille tulee taata riittävät tukitoimet.

Posion peruskoululla on vakiintunut ja toimiva erityisopetus; oppilaita joilla on yksilöllistettyjä oppimääriä, opettavat pääasiassa erityisluokkien opettajat ja laaja-alainen erityisopettaja. Erityisen tuen oppilaita integroidaan osittain yleisopetusryhmiin. Koulun tilat on remontoitu liikuntarajoitteisuus huomioiden.

Posion peruskoulun oppilashuolto toimii hyvin organisoituneena ja tuloksellisesti. Keskeinen toimija on säännöllisesti kokoontuva moniammatillinen oppilashuoltotyöryhmä. Koululla on toimivat yhteistyöverkostot asiantuntijoihin ja tahoihin, jotka tarjoavat niitä erityispalveluja, joita Posiolla ei ole tarjolla. Koulussa oppilaiden vertaistukena on tukioppilastoimintaa ja aktiivinen oppilaskunta. Kiusaamistilanteita yms. varten koulussa toimii restoratiivinen opettajajohtoinen sovittelu.

Posion kunnassa on oppilashuollon tukena 50% työajalla koulukuraattori. Kuraattori voi hoitaa ongelmallisia tilanteita oppilaan ja perheen kanssa yhteistyössä omalla paikkakunnalla, mikä on lapsen ja perheen kannalta usein tarkoituksenmukaisinta. Kuraattori toimii yhteistyössä vanhempien ja opettajien kanssa ja myös koulun ulkopuolisten palvelutahojen kanssa. Oppilashuollon tukena ovat myös psykologi ja toimintaterapeutti. Varhaisella tuella ehkäistään ongelmien kärjistymistä ja kalliiden lastensuojelusjoiitusten tarvetta. Etsivä nuorisotyö on aloitettu kunnassa ja työntekijä on yhteistyössä peruskoulun ja lukion kanssa.

Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä, jonka kohderyhmä on alle 29-vuotiaat. Etsivätyö perustuu nuoren vapaaehtoisuuteen ja nuoren kanssa tehtävään yhteistyöhön. Etsivätyö tarjoaa luottamuksellisen ja turvallisen aikuiskontaktin. Etsivä nuorisotyö pyrkii toimimaan ennalta ehkäisevästi ja tukemaan nuorta tämän elämässä, oli sitten kyse mielekkään harrastuksen löytämisestä tai koulun kesken jäämisestä. Etsivä pyrkii toimimaan matalalla kynnyksellä ja reagoimaan nopeasti yllättäviin tilanteisiin.

TUKEA OPISKELUUN JA HYVINVOINTIIN LUKIOSSA

Lukio painottaa toimintasuunnitelmassaan säännöllistä työntekoa, työn laatua ja hyviin tuloksiin pyrkimistä kunkin opiskelijan henkilökohtaisten edellytysten mukaan. Opiskelijoita ohjataan huomioimaan sekä henkisen että fyysisen jaksamisen rajat suunniteltaessa suoritettavien kurssien määrää jaksossa. Tarvittaessa opintoja pidennetään. Posion lukiossa toimii erityisopettaja 2 tuntia viikossa. Opiskeluhoitotyöryhmä on peruskoulun ja lukion yhteinen.

3.4 Tuen tarpeessa olevien lasten ja nuorten palvelut

Tukea tarvitsevien lasten määrä on ollut yhteiskunnassamme kasvussa jo pidemmän aikaa. Tätä on selitetty toisaalta diagnosoinnin tehostumisella, toisaalta yhteiskunnan muutoksilla. Posion kunnan erityispiirteisiin kuuluu, että kunnassamme on enemmän kehitysvammaisia lapsia kuin on esimerkiksi maakunnassa keskimäärin.

Neuvolassa lapsen kehitystä seurataan tarkasti heti syntymästä lähtien ja mahdolliset häiriöt havaitaan yleensä jo varhaisessa vaiheessa. Jokaisella lapsella on kuitenkin myös yksilöllinen kehityspolkuunsa, ja siksi kuntoutusta vaativan kehityshäiriön toteaminen vaatii erityistä herkkyyttä ja asiantuntemusta.

Varhaiskasvatuksen resurssit vastata erityistä tukea tarvitsevien lasten tuen tarpeisiin ovat tällä hetkellä hyvät. Varhaiskasvatuksessa työskentelee varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Päiväkotihenkilöstö on myös saanut täydennyskoulutusta ja toimintakäytäntöjä on muutettu erityistä tukea tarvitsevien lasten tarpeita vastaaviksi. Avustajien tarve harkitaan lapsikohtaisesti hyvinkin tarkkaan. Avustajan saaminen tarvittaessa olisi tärkeää varhaisen tuen mahdollistamiseksi. Erityistä tukea tarvitsevan lapsen tuki suunnitellaan yhteistyössä huoltajien ja moniammatillisten toimijoiden kanssa.

Perusopetuksen oppilaille voidaan antaa yleistä, tehostettua tai erityistä tukea tuen kolmiportaisen mallin mukaisesti. (OPS 4. ja 5. kappale). Erityistä tukea voidaan antaa joko osa- tai kokoaikaisena. Erityiseen tukeen oikeutettuja oppilaita opiskelee posiolta yleisopetuksen ryhmissä sekä erityisluokissa. Osa-aikaista erityistä tukea annetaan oppilaille, joilla on lieviä oppimis- tai muita vaikeuksia. Näitä voivat olla mm. lukemisen, kirjoittamisen ja matematiikan vaikeudet, tarkkaavaisuushäiriö, yli/alivilkkaus ja sosiaalinen sopeutumattomuus. Kokoaikaisesti erityistä tukea saavilla oppilaille on yleensä suuret oppimisvaikeudet, jolloin he opiskelevat yksilöllistettyä opetussuunnitelmaa HOJKS:n mukaan. Yleisopetuksen ryhmään heille tulee taata riittävät tukitoimet.

Moniammatillinen yhteistyö on erityistä tukea tarvitsevan lapsen ja hänen perheensä tukemisessa usein ensiarvoisen tärkeää. Posiolla tukiverkkojen vahvuus on siinä, että eri työtehtävissä toimivat henkilöt tuntevat toisensa hyvin, ja tietävät keneen ottaa yhteyttä kun oma panos yksittäisenä työntekijänä ei riitä. Erityistä tukea tarvitsevien lasten hoitoa, kuntoutusta ja koulunkäyntiin liittyviä asioita pohtivat Posiolla mm. koulun moniammatillinen oppilashuoltoryhmä. Lapsen hyvä arki 2-hankkeen myötä Posiolle on luotu päivähoiton, lastenneuvolan ja lastensuojelun kanssa yhteistyön toimintamalli asioiden eteenpäin viemiseksi, kun huoli lapsesta herää esimerkiksi päivähoidossa.

3.5 Lapsiperheiden sosiaalipalvelut ja lastensuojelu

Lastensuojelun lähtökohtana on lapsen oikeus turvalliseen ja virikkeitä antavaan kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. Lapsiperheiden sosiaalipalveluiden ja lastensuojelun tavoitteena on turvata nämä oikeudet vaikuttamalla yleisiin kasvuolosuhteisiin, tukemalla vanhempia lasten kasvatuksessa (ennaltaehkäisevä näkökulma) sekä tekemällä perhe- ja yksilökohtaista työtä. Lapsiperheiden sosiaalipalvelut ja lastensuojelu sekä niihin sisältyvä palveluohjaus sisältävät välitöntä asiakastyötä, verkostotyötä sekä palvelujen yhteensovittamista ja koordinoitua. Lähtökohtana ovat lapsen, perheen yksilölliset tarpeet, haavoittuvuuden ja kehityksellisten riskien tunnistaminen, lapsen ja perheen vahvuuksien tunnistaminen ja hyödyntäminen monialaisessa yhteistyössä. Lapsen ja perheen hyvinvointia,

kuntoutumista, kasvua ja kehitystä tuetaan monialaisesti lapsen kaikkien eri kehityympäristöjen näkökulmasta: koti, koulu, varhaiskasvatus, harrastukset/vapaa-aika.

Lapsia ja perheitä tuetaan ensisijaisesti peruspalvelujen ja sosiaalihuoltolain (1301/2014) mukaisin palveluin. Lastensuojelulain 36§ mukaan on ryhdyttävä avohuollon tukitoimiin viipymättä, jos kasvuolosuhteet vaarantavat tai eivät turvaa lapsen terveyttä ja kehitystä tai jos lapsi omalla käyttäytymisellään vaarantaa terveyttään ja kehitystään. Lastensuojelulain mukaisia avohuollon tukitoimia ovat mm. sosiaalityön ohjaus ja neuvonta, tehostettu perhetyö, terapiapalvelut, lapsen tai koko perheen sijoitus kodin ulkopuolelle perhehoitoon tai laitospalveluun, taloudelliset tukitoimet. Lastensuojeluasiakkuuden alkaessa lapselle nimetään lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä, joka vastaa lapsen/perheen palvelutarvearvioinnista ja lastensuojelutarpeen arvioinnista sekä päättää lapselle ja perheelle myönnettävistä avohuollon tukitoimista, tarvittaessa arvioi ja valmisteleo lapsen huostaanoton ja sijaishuollon tarpeen työparin kanssa. Lapsen huostaanotto on aina viimesijainen keino turvata lapsen kasvu ja kehitys. Huostaanotto ja sijaishuolto järjestetään mikäli todetaan, että lapsen kasvuolosuhteet vakavasti vaarantavat lapsen terveyttä ja kehitystä eikä lasta ja perhettä voida auttaa avohuollon tukitoimien avulla ja sijaishuollon arvioidaan olevan lapsen etu. Huostaanoton aikana sosiaalityöntekijän tulee jatkuvasti arvioida perheen jälleenyhdistämisen mahdollisuus ja huostaanotto on lakkautettava, kun siihen ei enää ole tarvetta. Sijaishuollon päättymisen jälkeen lapselle ja nuorelle järjestetään jälkihuolto. Vuoden 2020 alussa voimaan tulevan lastensuojelulain uudistuksen myötä nuoren jälkihuolto-oikeus laajenee nykyisestä 21 ikävuodesta 25. ikävuoteen saakka. Lapsiperhepalveluissa ja lastensuojelussa lapselle laaditaan asiakassuunnitelma ja palvelut ja tukitoimet järjestetään yhteistyössä Nuorten Ystävien ja Coronarian kanssa.

Lastensuojelun asiakkuuden taustalla voi olla monenlaisia syitä: lapsen/nuoren koulunkäyntiongelmät, lapsen/nuoren käytöshäiriöt ym. mielenterveyteen liittyvät pulmat, vanhempien jaksamattomuus/neuvottomuus kasvatusvastuussaan, perheväkivalta, vanhempien päihteidenkäyttö, nuoren päihteidenkäyttö tai vanhempien mielenterveysongelmät.

Posiolla lastensuojeluasiakkuuksien määrä on vähentynyt vuodesta 2017. Taustalla on sosiaalihuoltolain uudistus, joka mahdollisti perheiden tukemisen esimerkiksi perhetyön keinoin ilman lastensuojeluasiakkuutta. Perheitä kyetään siten auttamaan matalammalla kynnyksellä. Tavoitteena on perheiden tukeminen jo varhaisessa vaiheessa niin, ettei lastensuojeluasiakkuutta syntyisi.

Kuvio 2. Lastensuojelun asiakasmääriä

	Vuosi 2017	Vuosi 2018
Lastensuojeluilmoitusten/ yhteydenotot sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi	56 ilmoitusta	39 ilmoitusta
Lastensuojelun avohuollon asiakkuudet	37 lasta	11 lasta
Kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset (avohuollon sijoitus, huostassa, tilastovuoden lopussa)	11 lasta	9 lasta

Perhetyö

Perhetyön avulla tuetaan vanhemmuutta, ohjataan lasten hoidossa ja kasvatuksessa, ohjataan kodin arjen ja arkirutiinien hallintaan. Perheen toimintakykyä vahvistetaan, tuetaan vuorovaikutustaitoja ja perheen sosiaalisen verkoston laajentamista. Tuetaan erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten terveyttä ja kehitystä. Työ on kokonaisvaltaista, suunnitelmallista ja pitkäjänteistä. Työskentelyn aikana pyritään löytämään keinoja, joiden avulla vanhempi kykenee olemaan lapselleen riittävän hyvä vanhempi. Työskentelyssä huomioidaan perheen omat voimavarat ja verkostot. Perhetyö voi sisältää myös lasten hyvinvointia lisäävää toimintaa sekä vanhemmuuden arviointia. Perhetyötä järjestetään sosiaalihuolto- tai lastensuojelulain mukaisena.

Perheneuvola

Perheneuvolan työhön kuuluu lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä perustason ja erikoistason mielenterveystyö, kasvatuseuvonta, tutkimustyö, diagnostiikka sekä hoito ja hoitoonohjaus erikoissairaanhoidon. Posiolla työskentely tapahtuu perheneuvolassa, perheen kotona ja koulun tiloissa. Tavoitteena on tukea vanhemmuutta, tukea lapsen psyykkisen hyvinvoinnin ja suotuisan kehityksen edistämistä perheessä ja muussa kasvuympäristössä sekä tukea pari- ja perhesuhteissa. Tavoitteena on perheenjäsenten toimivan vuorovaikutuksen ja keskinäisen ymmärryksen lisääntyminen ja perheen myönteisten voimavarojen löytyminen. Perheneuvolan sairaanhoitaja työskentelee mielenterveystoimiston lisäksi Posion peruskoululla puoli päivää viikossa.

Perheneuvolan toiminnan tukena on etätuki Nuorten Ystävien Vanhempien akatemiasta. Vanhemmuuden Pysäkki: Ohjausta ja neuvontaa lapsen kasvuun, kehitykseen tai käyttäytymiseen liittyvissä kysymyksissä sekä tukea vanhemman omaan jaksamiseen. Parisuhdepysäkki: Vanhemmille, jotka haluavat vahvistaa keskinäistä vuorovaikutusta ja läheisyyttä tai löytää ratkaisuja parisuhteen haasteisiin. Eropysäkki - Erorauhan ja yhteistyövanhemmuuden rakentaminen - Lasten hyvinvoinnin turvaaminen erotilanteessa.

4 Lasten ja nuorten oikeus osallistua ja vaikuttaa

Mahdollisuus olla mukana ja osallisena asioiden käsittelyssä itselle merkittävässä yhteisöissä on ratkaisevaa ihmisen identiteetin kehittymisen kannalta. Kyse on yhdestä kasvun ja kehityksen perusedellytyksestä. Osallistumisen kautta opitaan olemaan ja elämään yhdessä.

Lapsen oikeus osallisuuteen kaikissa häntä koskevissa asioissa on suojattu vahvasti lainsäädännöllä. Kansainvälinen Lapsen oikeuksien sopimus (12 artikla) määrittää osallisuuden yhdeksi kaikkea viranomaistoimintaa läpäiseväksi perusoikeudeksi. Suomen lainsäädäntö painottaa sitä, että asianosaisilla on aina oikeus saada tietoa heitä koskevista asioista sekä oikeus lausua niistä omat näkemyksensä. Ikä ei ole peruste sulkea ketään tämän oikeuden ulkopuolelle. Lasten (alle 18-v) kohdalla viranomaisilla on erityinen velvoite kohdella heitä tasa-arvoisesti yksilöinä ja antaa heille mahdollisuus vaikuttaa itseään koskeviin asioihin.

VARHAISKASVATUS

Varhaiskasvatuslain (540/2018) 20§:n mukaan varhaiskasvatusta suunniteltaessa, toteutettaessa ja arvioitaessa lapsen mielipide ja toivomukset on selvitettävä ja otettava huomioon hänen ikänsä ja kehityksensä edellyttämällä tavalla. Varhaiskasvatuksessa lapset osallistuvat oman ryhmänsä toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin monin eri tavoin. Lapsiryhmien pedagogisessa toiminnassa huomioidaan ryhmän lasten kokemuspööristä esiin nousevat asiat ja aihepiirit, jotka ovat lapsille tärkeitä ja ajankohtaisia.

PERUSKOULU JA LUKIO

Posion peruskoulussa toimii oppilaskunnan hallitus, johon on valittu varsinainen ja varajäsen vuosiluokittain luokilta 1-9. Samoin lukiossa toimii opiskelijakunnan hallitus, jossa on kaksi edustajaa kultakin vuosikurssilta. Oppilaskuntatoiminnan tavoitteena on lisätä oppilaiden vaikutusmahdollisuuksia sekä tarjota osallisuuden kokemuksia.

Oppilaskunnan hallituksen toiminnasta vastaa ohjaava opettaja. Hallituskauden ensimmäisessä kokouksessa hallituksen jäsenet valitsevat keskuudestaan puheenjohtajan sekä varapuheenjohtajan. Oppilaskunnan hallitus kokoontuu noin kerran kuukaudessa pohtimaan mm. miten oppilaiden kouluviihtyvyyttä voitaisiin parantaa, mitä pieniä hankintoja oppilaskunta voisi tehdä, mihin taksvärkkituotot käytetään ja millaisia tapahtumia lukuvuoden aikana järjestetään.

Tukioppilastoiminnan tavoitteena on edistää toiset huomioivaa käyttäytymistä, luoda koulun yhteishenkeä, torjua yksinäisyyttä ja lisätä nuorten osallisuutta koulussa. Tukioppilastoimintaan hakeudutaan 7. luokan keväällä, koulutus on 8. luokalla ja 9. luokalla tukioppilaat järjestävät lukuvuoden aikana koko koulun väelle erilaisia teemapäiviä sekä tapahtumia yhteistyössä oppilaskunnan kanssa sekä ovat mukana ryhmäyttämisessä.

Ympäristöraati on osa Vihreä lippu -ohjelmaa. Yläkoululaisista koostuva ympäristöraati suunnittelee, ohjaa ja arvioi toimintaa. Ympäristöraadin toiminnan tulee olla lapsi- tai oppijavetoista: raatitoiminta mahdollistaa lasten ja oppijoiden osallisuuden Vihreä lippu -toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.

NUORISOVALTUUSTO

Nuorisovaltuusto on posiolaisten nuorten mahdollisuus vaikuttamiseen koko kunnan tasolla. Nuorisovaltuuston jäsenet valitaan peruskoulun ja lukion oppilaista koulun opettajien johdolla, mutta nuorten päättämänä. Nuorisovaltuuston valitsee ehdotuksen perusteella hyvinvointilautakunta kaksivuotiskaudelle kerrallaan. Nuorisovaltuustossa käsitellään laaja-alaisesti posiolaisten nuorten tärkeiksi kokemia asioita. Nuorisovaltuusto kokoontuu noin viisi kertaa vuoden aikana.

LASTENSUOJELU

Lapsi- ja perhekohtaisessa lastensuojelussa lapsen osallisuudessa on kyse siitä, miten hän voi olla mukana määrittämässä, toteuttamassa ja arvioimassa hänen etunsa turvaamiseksi tehtävää työtä. Lastensuojelulaki korostaa lasten asianosaisuutta kaikissa lastensuojeluprosessin vaiheissa. Tavoitteena on varmistaa lapsen todellinen osallistuminen omien asioiden hoitoon. Lapsi- ja perhekohtaisessa lastensuojelussa asiakkaana olevalle lapselle nimetään aina lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä. Hän huolehtii siitä, että lapsi on osallisena omassa asiassaan työprosessin eri vaiheissa. Lapsen mielipide on selvitettävä ja häntä on kuultava.

Lapsen osallisuus koostuu oikeudesta saada tietoa itseään koskevista suunnitelmista, päätöksistä, ratkaisuista, toimenpiteistä ja niiden perusteluista sekä mahdollisuuksista ilmaista mielipiteensä ja vaikuttaa näihin asioihin. Vastavuoroisuus on olennaista; vaikuttaminen ei ole mahdollista, jos ei pääse mukaan asioiden käsittelyyn eikä saa niistä tietoa. Lapsen osallisuuden huomioiminen lastensuojelun työprosessissa edellyttää työntekijältä erilaisten toiminnallisten menetelmien hallintaa. Eri-ikäiset lapset edellyttävät erilaista tapaa työskennellä. Lapsen osallisuuden varmistamisen lisäksi lapsi- ja perhekohtaisessa lastensuojelussa työntekijän tulee myös osallistaa lapsen vanhemmat mukaan työprosessiin lapsensa suojelemiseksi.

JÄRJESTÖT

Järjestöjen toiminta on lähtökohdiltaan vahvasti osallisuutta vahvistavaa. Posiolla toimivat järjestöt tarjoavat lapsille, nuorille ja lapsiperheille monenlaisia osallistumisen mahdollisuuksia, kerhotoiminnoista tapahtumiin ja vertaistoimintaan. Järjestöjen toimintaa kehitetään yhdessä lasten, nuorten ja lapsiperheiden kanssa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että lasten ja nuorten toiveet ja mielipiteet otetaan huomioon toimintaa suunniteltaessa ja toteutettaessa.

5 Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tavoitteet 2019-2021

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin edistäminen

TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA VASTUUTAHO	RESURSSIT	ARVIOINTIMITTARIT
Jokaisella lapsella on vähintään yksi harrastus	Kartoitetaan lasten kiinnostus harrastuksiin (kyselyt koululla)	Koulu, Nuorisotila Apaja	Kyselyt toteutettu
	Harrastusmahdollisuuksien tarjoaminen	Järjestöt, seurakunta ja kunta	Käynnistetyt harrastustoiminnot
	Käynnistetään uusia harrastusmahdollisuuksia	Kunta, järjestöt ja seurakunta	Käynnistetyt harrastustoiminnot
Nuorten syrjäytymisen ehkäisy	Opinto-ohjaus peruskoulussa ja lukiossa, yhteistyö etsivän nuorisotyöntekijän kanssa. Jokaiselle tulee löytyä paikka opintojen jälkeen.	Koulu ja etsivä nuorisotyö	Kuinka moni saa opiskelupaikan
	Järjestetään kohdennettuja teematapahtumia nuorille: esim. uimahallireissut, ratsastustallireissut, peliviikonloput, laskettelureissut.	Kunta, järjestöt ja seurakunta	Toteutetut teematapahtumat
	Vanhemmuuden tuki jatko-opintoihin hakeutumisen varmistamiseksi: vanhempainillat, koti-koulu -yhteistyö	Koulu: Opinto-ohjaaja, koulukuraattori, ryhmänohjaaja, terveydenhoitaja, vanhemmat	Kontaktien/ tapaamisten määrä: vanhempi – opiskelija - ammattilainen
Ennalta ehkäisevä perhetyö	Olemassa olevien toimintamuotojen esille tuominen ja kehittäminen, esim. matalan kynnyksen apua kotiin kun vauva syntynyt, kylämummu/vaari-toiminta, Lapsiperheiden kotipalvelu/ lastenhoitoapu	Kunta, järjestöt ja seurakunta	Onko tietoa palveluista jaettu lapsiperheille? Erityisesti vastuussa: neuvola
	Hyvinvointia edistävien toimintojen koonti ja markkinointi	Perhekeskus	Toteutunut/ ei toteutunut
	Perheneuvolan roolin kehittäminen	Kunta, neuvola	Palautekysely asiakkaille
	Yhdistysten aktivointi ja haastaminen mukaan (esim. kalastus-, metsästys ym. seurat)	Yhdistykset	Toteutunut/ ei-toteutunut
	10-polku -toiminnan kehittäminen	Kunta ja järjestöt	Toteutuneet tapahtumat

<p>Päihteettömyyden edistäminen kunnassa</p> <p>*Posion peruskoulu ja lukio ovat savuttomia ja päihteettömiä alueita</p> <p>*Kunta ja sote-työpaikat ovat savuttomia ja päihteettömiä</p>	<p>Ehkäisevä päihdetyö: Vaikutetaan päihteitä koskevaan tietoon, asenteisiin ja oikeuksiin-> lisätään ohjausta ja neuvontaa, tietoiskuja, teemaviikko päihteisiin liittyen.</p> <p>Kohderyhminä eri ikäiset kuntalaiset</p> <p>Koulu tekee yhteistyötä Raide Ry:n kanssa</p>	<p>Perheneuvola ja mielenterveystoimisto, Kunta ja kouluterveydenhuolto, Järjestöt</p> <p>Perheneuvola ja mielenterveystoimisto, Posion kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma</p>	<p>Laajaterveystarkastus 8-luokkalaisille, AUDIT, päihteettömyys ja mielenterveyden hyvinvointi</p> <p>Koululla toteutuneet päihteisiin liittyvät tapahtumat yhteistyössä Raide ry:n kanssa / vuosi</p> <p>Päihde -indikaattorit</p>
--	---	---	--

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman käsittely ja hyväksyntä:

Posion hyvinvointilautakunta 28.11.2019

Posion kunnanvaltuusto 20.12.2019

6 Hyvinvointisuunnitelman toteutus, seuranta ja arviointi

Kuntaliiton suositusten mukaisesti kunnanhallituksen nimittämä monialainen yhteistyöryhmä on valmistellut esityksen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaksi. Suunnitelman valmisteluun on osallistunut laaja joukko lasten ja nuorten parissa toimivia ihmisiä, jotka edustavat Posion kunnan työntekijöitä ja päättäjiä sekä kolmannen sektorin toimijoita. Työryhmän puheenjohtajana on toiminut Pirita Hihnala.

Työryhmän kokoonpano

- Paloniemi Marjo, palvelujohtaja/hyvinvointipalvelu
- Lehtiniemi Olavi, kunnanhallituksen puheenjohtaja
- Mertaniemi Taneli, rakennusmestari
- Peura-Salmela Tuula, seurakunnan vs. nuorisotyönohjaaja 30.9.2019 alkaen
- Hautala Marjo, nuorisotyönohjaaja/lähetys sihteeri 29.9.2019 asti
- Hihnala Pirita, varhaiskasvatuksen vastaava
- Jakkula Virva, vt. kirjastotoimenjohtaja, kulttuurisihteeri
- Martin Mirva, sosiaalityöntekijä
- Timonen Minna, etsivä nuorisotyöntekijä
- Lahtela Lea, johtava sosiaalityöntekijä
- Häkämies Antti, vapaa-aikasihteeri, työ- ja yksilövalmentaja
- Heinonen Hannele, kansalaisopiston rehtori
- Mälkiä Matti, poliisi
- Mourujärvi Arja, yksikön esimies
- Luksua Leila, hyvinvointilautakunnan jäsen
- Toivanen Salla-Maarit, vs. rehtori
- Suonnansalo Tuija, järjestön edustaja / Posion 4H
- Säkkinen Anne-Mari, terveydenhoitaja
- Ylisirniö Sari, palveluesimies - kuraattori (perhetyö, perheneuvola, mielenterveys- ja päihdetyö)
- Liisa Jurmu, Palmicon Oy (suunnitelman kokoaminen)

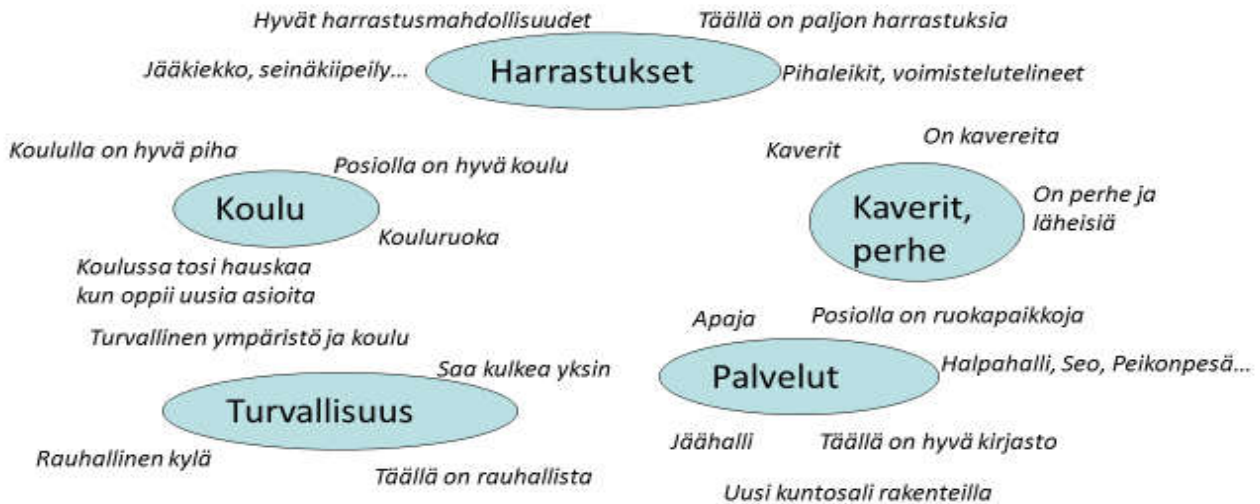
Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma laaditaan valtuustokausittain ja sen vuosittainen toteuma raportoidaan laajan hyvinvointikertomuksen raportoinnin yhteydessä kerran vuodessa.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma kytkeytyy laajaan hyvinvointikertomukseen, joka päivitettiin yhtä aikaa lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman kanssa. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman asetetut tavoitteet ovat yhteneväiset laajassa hyvinvointikertomuksessa asetettujen tavoitteiden kanssa. Laajasta hyvinvointikertomuksesta laadittiin kaksi erillistä versiota, toinen sähköisen hyvinvointikertomuksen mukainen raportti, joka löytyy www.hyvinvointikertomus.fi sivustolta. Sähköisessä versiossa on analysoitu laajemmin valittuja indikaattoritietoja ja sieltä löytyy lasten ja nuorten hyvinvointiin maakunnallisesti valittujen indikaattorien tulkinnot. Indikaattoritiedot ovat toimineet yhdessä kuntalaisten kokemustiedon sekä ammattilaisilla olevan tiedon kanssa lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman pohjana.

LIITE 1. Lasten ja nuorten työpajojen kooste

Nostoja koululla 5.9.2019 pidetystä työpajapäivästä

Mikä arjessa on hyvin?

Posion kunta
Kirkkotie 1
97900 Posio
info@posio.fi

Mikä arjessa huonosti?

Posion kunta
Kirkkotie 1
97900 Posio
info@posio.fi

